

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾
z dnia2011 r.

w sprawie warunków, sposobu i szczegółowego trybu wykonywania niektórych czynności przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności, oraz wzorów dokumentów stosowanych w sprawach zatrzymania osoby i kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego

Na podstawie art. 11c ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) warunki, sposób i szczegółowy tryb:

- a) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
- b) zatrzymywania i przeszukiwania osób oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku w trybie i przypadkach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.³⁾) i ustawy z dnia

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej - finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. Nr 216, poz. 1592).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 868, Nr 171, poz. 1800 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 124, poz. 1042, Nr 132, poz. 1110 i Nr 183, poz. 1537, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 157, poz. 1119, Nr 191, poz. 1413 i Nr 217, poz. 1590, z 2007 r. Nr 171, poz. 1207, z 2008 r. Nr 110, poz. 707, Nr 209, poz. 1318 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 85, poz. 716, Nr 166, poz. 1317 i Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 492, Nr 127, poz. 858, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1309.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307.

10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765, z późn. zm.⁴⁾),

- c) zatrzymywania pojazdów i innych środków przewozowych w celu przeprowadzenia kontroli przewożonych towarów lub dokumentów przewozowych dotyczących tych towarów, badania towarów i pobierania ich próbek oraz przeprowadzania kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu mechanicznego,
 - d) zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych
 - przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, zwanych dalej „inspektorami”, w związku z realizacją zadań ustawowych;
- 2) sposób i tryb współpracy z Policją w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w pkt 1;
- 3) wzory dokumentów stosowanych w sprawach zatrzymania osoby i kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego.

§ 2. W przypadku gdy dokonanie czynności, o których mowa w § 1 pkt 1, miało miejsce w związku z postępowaniem kontrolnym, postępowaniem w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, postępowaniem w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe, lub czynnościami wywiadu skarbowego, dokumenty stosowane przy dokonywaniu tych czynności włącza się do akt postępowania lub czynności.

§ 3. Przepisów rozdziałów 4 i 6 nie stosuje się do pojazdów i innych środków przewozowych przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych państw obcych oraz organizacji międzynarodowych, korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów albo na zasadzie wzajemności na podstawie powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych.

Rozdział 2

Legitymowanie osób

§ 4. 1. Przystępując do legitymowania osób inspektor obowiązany jest do:

- 1) podania osobie legitymowanej imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego, okazania znaku identyfikacyjnego oraz legitymacji służbowej w taki sposób, aby osoba legitymowana miała możliwość odczytania i zanotowania danych w nich zawartych;
- 2) podania osobie legitymowanej podstawy prawnej i przyczyny legitymowania.

2. Po zakończeniu legitymowania inspektor lub pracownik informuje osobę, wobec której podjęto tę czynność, o prawie do złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzenia tej czynności.

§ 5. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 112, poz. 766, z 2008 r. Nr 66, poz. 410, Nr 215, poz. 1355 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 8, poz. 39, Nr 157, poz. 1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 88, poz. 583, Nr 127, poz. 858 i Nr 151, poz. 1013.

- 2) dokumentu paszportowego;
- 3) dokumentu podróży lub innego zagranicznego dokumentu tożsamości;
- 4) innego niebudzącego wątpliwości dokumentu zaopatrzonego w fotografię i oznaczonego numerem lub serią;
- 5) oświadczenia innej osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dokumentów, o których mowa w pkt 1-4.

§ 6. 1. Inspektor obowiązany jest do odnotowania danych dotyczących tożsamości osoby legitymowanej oraz czasu, miejsca i przyczyny legitymowania w notatce służbowej.

2. Notatka służbowa, o której mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) datę, czas i miejsce legitymowania;
- 2) następujące dane osoby legitymowanej:
 - a) imię (imiona) i nazwisko oraz adres zamieszkania lub pobytu,
 - b) numer PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL - datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców i nazwisko rodowe,
 - d) rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, w przypadku gdy na jego podstawie ustalono tożsamość osoby legitymowanej;
- 3) dane innej osoby w przypadku, o którym mowa w § 5 pkt 5.

§ 7. W przypadku gdy osoba legitymowana okaże dokumenty, potwierdzające korzystanie z immunitetu, dalsze czynności służbowe z udziałem tej osoby mogą być wykonywane jedynie za jej zgodą.

§ 8. W przypadku legitymowania osób znajdujących się w pojeździe, gdy uzasadniają to względy bezpieczeństwa, inspektor ma prawo żądać opuszczenia pojazdu przez te osoby.

Rozdział 3

Zatrzymywanie i przeszukiwanie osób oraz przeszukiwanie pomieszczeń, bagażu i ładunku

§ 9. 1. Inspektor, przystępując do zatrzymania osoby, obowiązany jest w kolejności:

- 1) podać osobie zatrzymywanej imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe, okazać znak identyfikacyjny oraz legitymację służbową w taki sposób, aby osoba zatrzymywana miała możliwość odczytania i zanotowania danych w nich zawartych, a także podać podstawę prawną i przyczynę podjęcia czynności służbowej;
- 2) sprawdzić, czy osoba zatrzymywana posiada broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
- 3) odebrać broń i przedmioty, o których mowa w pkt 2;
- 4) wylegitymować osobę zatrzymywaną;
- 5) poinformować osobę zatrzymywaną o zatrzymaniu i jego przyczynach oraz uprzedzić o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom, a także o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom.

2. W przypadku zatrzymywania osoby, co do której z posiadanych informacji lub okoliczności faktycznych wynika, że może posiadać broń palną lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo mogące stanowić dowody w

postępowaniu lub podlegające przepadkowi, inspektor przystępując do zatrzymania, poprzedza je okrzykiem „kontrola skarbowa”, a następnie w kolejności obowiązany jest:

- 1) sprawdzić, czy osoba zatrzymywana posiada przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu kontrolnym, postępowaniu w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, postępowaniu w sprawie o przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe lub podlegające przepadkowi;
 - 2) odebrać broń i przedmioty, o których mowa w pkt 1;
 - 3) wykonać kolejno czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 4 i 5.
3. Po dokonaniu czynności, o których mowa w ust. 1 albo ust. 2 inspektor obowiązany jest doprowadzić osobę zatrzymaną do najbliższej jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej albo najbliższej jednostki organizacyjnej Policji.

§ 10. 1. Po doprowadzeniu osoby zatrzymanej do najbliższej jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej albo jednostki organizacyjnej Policji, inspektor obowiązany jest w kolejności do:

- 1) pouczenia osoby zatrzymanej o prawie:
 - a) wniesienia, w terminie 7 dni, zażalenia na zatrzymanie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zatrzymania,
 - b) wypowiedzenia się co do przyczyn zatrzymania,
 - c) zawiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej lub innej osoby wskazanej przez osobę zatrzymaną, zakładu pracy, szkoły lub uczelni, a w stosunku do żołnierza jego dowódcy,
 - d) nawiązania w dostępnej formie kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednio z nim rozmowy, w obecności inspektorów i pracowników,
 - e) nawiązania w dostępnej formie kontaktu z właściwym urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, jeżeli osoba zatrzymana jest cudzoziemcem;
 - 2) wysłuchania osoby zatrzymanej na okoliczność zatrzymania;
 - 3) sporządzenia protokołu zatrzymania osoby;
 - 4) doręczenia kopii protokołu zatrzymania osobie zatrzymanej, za potwierdzeniem odbioru;
 - 5) podjęcia czynności mających na celu realizację uprawnień, o których mowa w pkt 1, jeżeli zażądała tego osoba zatrzymana;
 - 6) powiadomienia o zatrzymaniu miejscowo właściwego prokuratora;
 - 7) powiadomienia o zatrzymaniu dowódcy jednostki wojskowej, w przypadku powzięcia wiadomości, że osoba zatrzymana jest żołnierzem.
2. Jeżeli zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, że jest pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka albo z innych powodów ma zakłóconą świadomość, czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 4, wykonuje się po ustaniu tych przyczyn.
3. Wzór protokołu zatrzymania osoby, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 11. W przypadku wniesienia przez osobę zatrzymaną zażalenia na zatrzymanie, inspektor niezwłocznie przekazuje je do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zatrzymania, wraz z kopią protokołu zatrzymania osoby oraz materiałami uzasadniającymi zatrzymanie.

§ 12. 1. Czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego pozbawienia wolności, choćby poinformowanie o zatrzymaniu nastąpiło później.

2. Osobę zatrzymaną umieszcza się w pomieszczeniu służbowym najbliższej jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej lub jednostki organizacyjnej Policji przeznaczonym dla osób

zatrzymanych, które jest wyposażone i zabezpieczone w sposób zapewniający bezpieczeństwo osobie zatrzymanej oraz realizację celu zatrzymania.

3. Każdy przypadek zatrzymania dokumentuje się w ewidencji osób zatrzymanych prowadzonej w jednostce organizacyjnej, o której mowa w ust. 2.

§ 13. 1. Inspektor dokonujący przeszukania obowiązany jest okazać postanowienie sądu lub prokuratora.

2. W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli postanowienie sądu lub prokuratora nie mogło zostać wydane, inspektor, przed przystąpieniem do przeszukania osób, pomieszczeń, bagażu i ładunku, okazuje nakaz właściwego organu kontroli skarbowej lub legitymację służbową i znak identyfikacyjny. Inspektor zwraca się niezwłocznie po dokonaniu przeszukania do sądu lub prokuratora o zatwierdzenie przeszukania.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, na żądanie osoby, u której dokonano przeszukania, doręcza się jej w terminie 7 dni od dnia dokonania przeszukania, postanowienie sądu albo prokuratora w przedmiocie zatwierdzenia tej czynności.

§ 14. Przystępując do przeszukania inspektor w kolejności:

- 1) wykonuje czynności, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 1;
- 2) okazuje osobie, u której ma nastąpić przeszukanie, dokument, na podstawie którego przystępuje do przeszukania albo legitymację służbową i znak identyfikacyjny, w przypadku o którym mowa w § 13 ust. 2;
- 3) informuje osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, o celu czynności oraz o obowiązku podporządkowania się wydanym poleceniom, a także o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom;
- 4) wzywa osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, do wydania poszukiwanych przedmiotów;
- 5) poucza osobę, u której ma nastąpić przeszukanie, o przysługującym jej prawie do:
 - a) obecności w czasie przeszukania,
 - b) wskazania osoby, która może być obecna przy przeszukaniu,
 - c) złożenia wniosku o doręczenie jej postanowienia sądu lub prokuratora w przedmiocie zatwierdzenia przeszukania;
- 6) ustala, w razie konieczności, tożsamość osób znajdujących się w pomieszczeniu, w którym ma nastąpić przeszukanie, w sposób określony w § 5.

§ 15. 1. Przeszukanie osoby polega na przeszukaniu jej odzieży i podręcznych przedmiotów.

2. Przeszukiwanie osoby dokonuje osoba tej samej płci w miejscu, które w czasie wykonywania czynności przeszukania jest niedostępne dla osób postronnych. Jeżeli dokonanie przeszukania przez inspektora tej samej płci co osoba poddawana przeszukaniu nie jest możliwe, a czynność musi być przeprowadzona niezwłocznie, przeszukania może dokonać inspektor płci odmiennej.

§ 16. 1. Przeszukanie pomieszczenia lub miejsca zamkniętego dokonywane jest w obecności osoby, u której ma nastąpić przeszukanie, a gdy osoba ta nie może być obecna przy przeszukaniu, inspektor obowiązany jest przybrać do udziału w przeszukaniu przynajmniej jednego dorosłego domownika lub inną osobę, zwłaszcza sąsiada, administratora, właściciela.

2 Przeszukania zamieszkałych pomieszczeń można dokonać w porze nocnej tylko w przypadkach niecierpiących zwłoki; za porę nocną uważa się czas od godziny 22 do godziny 6. Przeszukanie rozpoczęte za dnia można prowadzić nadal mimo nastania pory nocnej.

3. W porze nocnej można przeszukać pomieszczenia i inne miejsca dostępne w tym czasie dla nieokreślonej liczby osób albo służące do przechowywania przedmiotów.

§ 17. W przypadku braku możliwości swobodnego wejścia do pomieszczenia, w którym ma nastąpić przeszukanie, inspektor może wykonać tę czynność, pokonując przeszkodę, nawet gdyby mogło to spowodować uszkodzenie mienia, jednakże bez wyrządzania nadmiernej szkody. Usunięcie tej przeszkody nie może zagrażać bezpieczeństwu uczestników przeszukania i osób postronnych.

§ 18. Po rozpoczęciu przeszukania pomieszczenia lub miejsca zamkniętego, należącego do instytucji państwowej lub samorządowej, należy o zamierzonym przeszukaniu zawiadomić kierownika tej instytucji lub jego zastępcę albo organ nadrzędny i dopuścić ich do udziału w czynności.

§ 19. 1. Przeszukanie bagażu lub ładunku odbywa się w obecności ich posiadacza lub właściciela, przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego albo ich przedstawiciela.

2. W przypadku braku możliwości zapewnienia natychmiastowej obecności osób, o których mowa w ust. 1, inspektor może wykonać przeszukanie bagażu lub ładunku bez ich obecności, gdy z posiadanych informacji wynika, że zwłoka może spowodować zagrożenie dla życia, zdrowia lub mienia lub gdy istnieje uzasadniona obawa zniszczenia bądź utracenia rzeczy mogących stanowić dowód w postępowaniu kontrolnym lub które podlegają zajęciu w sprawie o przestępstwo lub wykroczenie, przestępstwo skarbowe lub wykroczenie skarbowe.

§ 20. W przypadku gdy osoba, u której dokonuje się przeszukania, usiłuje czynnie lub biernie uniemożliwić przeprowadzenie czynności, w szczególności uniemożliwia dostęp do pomieszczenia, bagażu lub ładunku lub atakuje inspektora lub podejmuje próbę zniszczenia poszukiwanych rzeczy, inspektor może dokonać zatrzymania tej osoby.

§ 21. Z czynności przeszukania inspektor sporządza protokół, który powinien zawierać w szczególności:

- 1) imię, nazwisko i stanowisko służbowe inspektora oraz dane innych osób uczestniczących w przeszukaniu;
- 2) miejsce przeszukania;
- 3) dokładną godzinę rozpoczęcia i zakończenia czynności;
- 4) dokładną listę zatrzymanych rzeczy i, w miarę potrzeby, ich opis;
- 5) wskazanie postanowienia sądu lub prokuratora, a jeżeli postanowienie nie zostało uprzednio wydane, wzmiankę o poinformowaniu osoby, u której dokonano przeszukania, że otrzyma, na swój wniosek, postanowienie sądu lub prokuratora w przedmiocie zatwierdzenia czynności;
- 6) wzmiankę o pouczeniu, o którym mowa w § 22 ust. 1;
- 7) podpis inspektora.

§ 22. 1. Po zakończeniu czynności przeszukania inspektor informuje osobę, u której nastąpiło przeszukanie, o prawie złożenia zażalenia do sądu lub prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia przeszukania na sposób jego przeprowadzenia.

2. W przypadku wniesienia zażalenia, o którym mowa w ust. 1, inspektor niezwłocznie przekazuje je do sądu właściwego ze względu na miejsce przeszukania, wraz z kopią protokołu przeszukania oraz materiałami uzasadniającymi przeszukanie.

Rozdział 4

Zatrzymywanie pojazdów

§ 23. 1. Zatrzymywanie pojazdów dokonuje się w oznakowanym pojeździe służbowym kontroli skarbowej będącym w ruchu albo w pobliżu oznakowanego pojazdu służbowego kontroli skarbowej.

2. Inspektor, w warunkach dostatecznej widoczności, podaje sygnały tarczą do zatrzymywania pojazdów lub ręką, a w warunkach niedostatecznej widoczności - latarką ze światłem czerwonym albo tarczą do zatrzymywania pojazdów ze światłem odblaskowym lub światłem czerwonym.

3. Inspektor jadący oznakowanym pojazdem służbowym kontroli skarbowej może podawać kierującemu pojazdem polecenia do określonego zachowania się za pomocą urządzeń nagłaśniających, sygnalizacyjnych lub świetlnych.

4. Dla zwrócenia uwagi na podawane sygnały lub polecenia inspektor może używać sygnałów dźwiękowych lub gwizdka.

5. Polecenie do zatrzymania pojazdu podaje się z dostatecznej odległości, w sposób zapewniający jego dostrzeżenie przez kierującego pojazdem oraz bezpieczne zatrzymanie w miejscu wskazanym przez inspektora. Miejsce zatrzymania pojazdu może być wyznaczone przez ustawienie znaku „stój - kontrola skarbowa”.

6. Pojazd powinien być zatrzymany w miejscu, gdzie nie utrudnia to ruchu i nie zagraża bezpieczeństwu.

7. W celu dojazdu do miejsca, o którym mowa w ust. 6, inspektor może wydać kontrolowanemu uczestnikowi ruchu polecenie jazdy za oznakowanym pojazdem służbowym kontroli skarbowej.

8. Przepisu ust. 6 nie stosuje się w razie konieczności zatrzymania pojazdu w wyniku prowadzonych działań pościgowych.

9. W czasie zatrzymania oznakowany pojazd służbowy kontroli skarbowej powinien być, w miarę możliwości, ustawiony za zatrzymanym pojazdem.

10. W przypadku zatrzymania pojazdu w miejscu, gdzie jest to zabronione, kierujący pojazdem służbowym kontroli skarbowej przed przystąpieniem do kontroli włącza niebieskie światło błyskowe.

§ 24. 1. Inspektor, po zatrzymaniu pojazdu, podaje kierującemu imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe oraz przyczynę zatrzymania, a na żądanie kontrolowanego uczestnika ruchu okazuje znak identyfikacyjny oraz legitymację służbową w sposób umożliwiający kontrolowanemu odczytanie zawartych w niej danych.

2. Przystępując do czynności kontrolnych, inspektor może wydać polecenie unieruchomienia silnika pojazdu, a także opuszczenia pojazdu.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w razie zatrzymania pojazdu:

- 1) w wyniku prowadzonych działań pościgowych;
- 2) co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że pochodzi z przestępstwa;

- 3) jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że znajdują się w nim towary pochodzące z przestępstwa lub osoby, które popełniły przestępstwo.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, inspektor nakazuje kierującemu pojazdem lub pasażerowi pojazdu opuścić pojazd, stanąć w rozkroku i oprzeć ręce na dachu (boku) pojazdu lub położyć się w obrębie pasa drogowego twarzą do ziemi.
5. Po wykonaniu przez kierującego pojazdem lub pasażera pojazdu poleceń, o których mowa w ust. 4, inspektor wykonuje czynności, o których mowa w ust. 1.

§ 25. 1. Protokół z czynności zatrzymania pojazdu sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których jeden jest przeznaczony dla kierującego zatrzymanym pojazdem lub uprawnionego dysponenta pojazdu, a drugi, zgodnie z § 2, włącza się do akt postępowania lub czynności.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) oznaczenie podstawy prawnej, miejsca i czasu zatrzymania pojazdu oraz dane osób uczestniczących w zatrzymaniu oraz kierującego zatrzymanym pojazdem;
 - 2) opis przebiegu zatrzymywania, a w szczególności:
 - a) rodzaj, markę i numer rejestracyjny pojazdu oraz dane dotyczące właściciela lub dysponenta pojazdu,
 - b) wskazanie rodzaju i ilości towarów znajdujących się w pojeździe oraz określenie ich zgodności z dokumentami przewozowymi,
 - c) informacje dotyczące pobranych próbek oraz dotyczące zdjęcia i ponownego umieszczenia zamknięć celnych oraz ewentualnego rozładowania, okazania oraz załadowania towaru po zakończeniu czynności;
 - 3) treść oświadczeń i wniosków złożonych przez osoby obecne podczas zatrzymania pojazdu.
3. Protokół odczytuje się kierującemu zatrzymanym pojazdem, a w razie konieczności innym osobom uczestniczącym w zatrzymaniu pojazdu, które powinny protokół podpisać. Brak podpisu którejkolwiek z tych osób należy opisać w protokole. W protokole dokonuje się odpowiedniej wzmianki o jego odczytaniu.

Rozdział 5

Zatrzymywanie innych środków przewozowych

§ 26. 1. Zatrzymywanie środków przewozowych na śródlądowych drogach wodnych odbywa się przy udziale właściwych organów administracji żeglugowej, w trybie określonym przepisami o żegludze śródlądowej. Przepisy § 24 ust. 1, ust. 3 pkt 3 oraz ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

2. Zatrzymywanie kolejowych środków przewozowych odbywa się przy udziale właściwych organów kolejowych, w trybie określonym przepisami o transporcie kolejowym.

3. Zatrzymywanie środków przewozowych na polskich obszarach morskich odbywa się przy udziale właściwych organów administracji morskiej, w trybie określonym przepisami o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej oraz prawa morskiego.

§ 27. 1. Podjęcie przez właściwe organy administracji żeglugowej, kolejowej i morskiej czynności związanych z zatrzymaniem środków przewozowych, o których mowa w § 26, może nastąpić tylko na podstawie pisemnego wniosku organu kontroli skarbowej.

2. W przypadkach niecierpiących zwłoki podjęcie czynności, o których mowa w ust. 1, może nastąpić na podstawie ustnego wniosku inspektora, potwierdzonego następnie pisemnym wnioskiem organu kontroli skarbowej.

3. Jeżeli jest to uzasadnione względami bezpieczeństwa żeglugi, ruchu kolejowego albo żeglugi morskiej inspektor obowiązany jest zastosować się do decyzji właściwych organów administracji żeglugowej, kolejowej i morskiej, w zakresie wyznaczenia czasu i miejsca zatrzymania środka przewozowego.

§ 28. W zakresie dokumentowania czynności związanych z zatrzymywaniem środków przewozowych, o których mowa w § 26, stosuje się odpowiednio przepis § 25.

Rozdział 6

Kontrola rodzaju używanego paliwa

§ 29. 1. Inspektor przeprowadza kontrolę rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbki paliwa celem przeprowadzenia próby kwasowej albo przekazania jej do analizy dokonywanej przez laboratorium, o którym mowa w § 32.

2. W celu przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, inspektor w obecności kierującego pojazdem, a gdy jest to niemożliwe, w obecności przywołanego świadka, pobiera ze zbiornika kontrolowanego pojazdu próbkę paliwa w niezbędnej ilości, jednak nie większej niż 0,5 dm³.

3. Do pobrania próbki stosuje się urządzenie umożliwiające pobranie (zassanie) ze zbiornika pojazdu odpowiedniej ilości paliwa, a następnie przelanie go lub przetłoczenie do naczynia, w którym będzie poddane próbie kwasowej, lub do pojemników, w których zostanie przekazane do analizy, o której mowa w § 32 ust. 1.

4. Przed każdym pobraniem próbki urządzenie, o którym mowa w ust. 3, przepłukuje się paliwem pobranym ze zbiornika kontrolowanego pojazdu.

§ 30. Do zatrzymania pojazdu lub innego środka przewozowego w celu przeprowadzenia kontroli rodzaju paliwa używanego do jego napędu stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 4 i 5.

§ 31. 1. Próbę kwasową, o której mowa w § 29 ust. 1, przeprowadza się poprzez dodanie odpowiedniej ilości próbki paliwa do naczynia, w którym znajduje się 18 % wodny roztwór kwasu solnego, wymieszanie cieczy, a następnie pozostawienie mieszaniny przez okres 10 minut.

2. Oddzielenie się po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, warstwy o zabarwieniu od różowego do czerwonego oznacza, że w kontrolowanym paliwie znajduje się znacznik przeznaczony do znakowania olejów opałowych lub olejów napędowych przeznaczonych na cele opałowe, określony w przepisach o podatku akcyzowym.

3. Oddzielenie się po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, warstwy o zabarwieniu od niebieskiego do zielonego oznacza, że w kontrolowanym paliwie znajduje się znacznik przeznaczony do znakowania olejów opałowych lub olejów napędowych przeznaczonych do celów żeglugi, określony w przepisach o podatku akcyzowym.

§ 32. 1. W przypadku uzasadnionego zastrzeżenia co do wyników próby kwasowej, o której mowa w § 29 ust. 1, albo na żądanie kierującego pojazdem, dokonuje się analizy próbki paliwa przez wyspecjalizowane laboratorium, które uzyskało akredytację, na zasadach określonych w przepisach o systemie oceny zgodności, do wykonywania badań jakości paliwa.

2. Pobrana do analizy próbka paliwa jest umieszczana w dwóch jednakowych szczelnie zamykanych pojemnikach, zabezpieczających paliwo przed zmianą jego cech charakterystycznych, oznaczonych w sposób zapewniający ustalenie pojazdu, z którego pobrano próbkę, kierującego tym pojazdem, daty i miejsca pobrania próbki i sposobu jej zabezpieczenia, oraz wyłączający zmianę ich zawartości w czasie przesyłki. W każdym z pojemników umieszcza się co najmniej 0,2 dm³ paliwa.

3. Próbkę paliwa umieszczoną w dwóch pojemnikach inspektorzy i pracownicy dostarczają niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 7 dni od dnia pobrania próbki, do laboratorium, o którym mowa w ust. 1.

4. Paliwo zawarte w jednym z pojemników przeznaczają się do badań, natomiast paliwo znajdujące się w drugim z pojemników stanowi zapas kontrolny laboratorium.

§ 33. 1. Z przeprowadzonej kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego, sporządza się protokół, którego wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

2. Jeżeli w wyniku kontroli, o której mowa w § 29 ust. 1, nie stwierdzono zastrzeżeń co do rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego, protokół sporządza się wyłącznie na żądanie kierującego kontrolowanym pojazdem, o czym należy go pouczyć.

3. Protokół sporządza się w dwóch egzemplarzach. Jeżeli zachodzi konieczność przekazania próbki do analizy, o której mowa w § 32 ust. 1, sporządza się trzeci egzemplarz protokołu, który jest dołączany do przekazywanej próbki.

4. Egzemplarz protokołu otrzymuje kierujący kontrolowanym pojazdem.

§ 34. Pozostałość pobranej próbki paliwa, niewykorzystaną do kontroli, przelewa się lub przetłacza z powrotem do zbiornika pojazdu, za zgodą kierującego pojazdem, a w przypadku braku zgody umieszcza się w pojemniku na zlewki.

Rozdział 7

Zdejmowanie i ponowne nakładanie zamknięć celnych

§ 35. 1. Przed zdjęciem zamknięć celnych inspektor obowiązany jest sprawdzić czy nie ma na nich śladów naruszeń.

2. W przypadku stwierdzenia śladów naruszenia nałożonych zamknięć celnych, należy te ślady utrwalić oraz zabezpieczyć naruszone zamknięcia w sposób określony dla dowodów w przepisach ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy.

3. W przypadku stwierdzenia naruszenia, usunięcia lub zniszczenia zamknięć celnych inspektor niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie właściwy organ Służby Celnej.

4. Po zdjęciu zamknięć celnych i zakończeniu czynności kontrolnych należy ponownie nałożyć zamknięcia celne w miejscach, gdzie znajdowały się zamknięcia zdjęte.

5. Organy kontroli skarbowej prowadzą ewidencję zdjętych i ponownie nałożonych zamknięć celnych oraz przekazują właściwym organom Służby Celnej informacje o zdjęciu i ponownym nałożeniu zamknięć celnych, z uwzględnieniem informacji o liczbie, rodzaju i cechach identyfikacyjnych tych zamknięć.

§ 36. 1. Do ponownego nakładania zamknięć celnych stosuje się plomby ołowiane lub z innych metali bądź ich stopów, o dużej plastyczności, odporne na zwykłe zużycie lub przypadkowe

naruszenie. Na przedniej stronie plomb odciska się plombownicą godło Rzeczypospolitej Polskiej, a na odwrocie - litery „ks” oraz numer identyfikacyjny plombownicy.

2. W komórce organizacyjnej, o której mowa w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.⁵⁾, prowadzi się ewidencję plombownic wprowadzonych do użytku służbowego w kontroli skarbowej.

3. Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej informuje Szefa Służby Celnej o numerach identyfikacyjnych plombownic, wprowadzonych do użytku służbowego, ze wskazaniem jednostek organizacyjnych kontroli skarbowej, dysponujących poszczególnymi plombownicami.

§ 37. 1. Przeprowadzone przez inspektora czynności zdjęcia i ponownego nałożenia zamknięć celnych dokumentuje się w protokole zawierającym informacje o ilości, rodzaju i cechach identyfikacyjnych ponownie nałożonych zamknięć celnych oraz o ewentualnym pobraniu próbek zakwestionowanych towarów za pokwitowaniem.

2. Protokół, o którym mowa w ust. 1, potwierdza się odciskiem indywidualnego stempla identyfikacyjnego inspektora oraz podpisem inspektora.

3. Indywidualny stempel identyfikacyjny ma formę kwadratu o boku 20 mm, ze znajdującym się wewnątrz oznaczeniem jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej oraz numeru identyfikacyjnego inspektorów i pracowników.

4. Protokół sporządza się w trzech egzemplarzach, z których jeden jest przeznaczony dla kierującego zatrzymywanym pojazdem, właściciela lub uprawnionego dysponenta towaru, drugi włącza się do dokumentów celnych, przewozowych lub innych związanych z towarem, a trzeci, zgodnie z § 2, włącza się do akt postępowania lub czynności.

5. Zdjęcie i ponowne nałożenie zamknięć celnych odnotowuje się ponadto w dokumentach celnych, przewozowych lub innych związanych z towarem na zasadach i w sposób określony w przepisach celnych.

6. Jeżeli nie jest możliwe ponowne nałożenie zamknięć celnych ze względu na warunki wykonywania czynności lub właściwości towaru lub środka przewozowego, konwojuje się zatrzymany pojazd lub inny środek przewozowy do siedziby najbliższego urzędu celnego albo do uzgodnionego z właściwym naczelnikiem urzędu celnego miejsca, w którym może być zapewniony dozór celny.

Rozdział 8

Sposób i tryb współpracy z Policją w zakresie legitymowania osób, zatrzymywania i przeszukania osób oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku, zatrzymywania pojazdów i innych środków przewozowych, badania towarów i pobierania ich próbek oraz zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 91, poz. 868, Nr 171, poz. 1800 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 124, poz. 1042, Nr 132, poz. 1110 i Nr 183, poz. 1537, z 2006 r. Nr 66, poz. 470, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 157, poz. 1119, Nr 191, poz. 1413 i Nr 217, poz. 1590, z 2007 r. Nr 171, poz. 1207, z 2008 r. Nr 110, poz. 707, Nr 209, poz. 1318 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 85, poz. 716, Nr 166, poz. 1317, Nr 201, poz. 1540 oraz z 2010 r. Nr 76, poz. 492, Nr 127, poz. 858, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1309.

§ 38. 1. Współpraca z Policją w zakresie wykonywania czynności, o których mowa w § 1 pkt 1, podejmowana jest na wniosek inspektora albo na wniosek Policji.

2. Podjęcie współpracy, o której mowa w ust. 1, może nastąpić na pisemny wniosek, a w nagłych przypadkach lub przypadkach niecierpiących zwłoki, także na wniosek ustny inspektora albo funkcjonariusza Policji.

§ 39. 1. Współpraca, o której mowa w § 38 ust. 1, może być realizowana w szczególności przez:

- 1) przekazywanie informacji;
- 2) planowanie i przygotowywanie czynności w zakresie określonym w § 1 pkt 1;
- 3) realizację czynności określonych w § 1 pkt 1;
- 4) koordynację działań organów kontroli skarbowej i Policji;
- 5) inne działania niezbędne dla prawidłowego wykonywania czynności, o których mowa w § 1 pkt 1.

2. Współpraca, o której mowa w § 38 ust. 1 w zakresie zatrzymywania pojazdów w celu przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy, może w szczególności polegać na:

- 1) informowaniu właściwej jednostki organizacyjnej Policji o terminie i miejscu planowanych kontroli pojazdów w sposób umożliwiający wzięcie w nich udziału Policji;
 - 2) uniemożliwieniu, do czasu przybycia Policji, kierowania pojazdem osobie, co do której istnieje uzasadnione podejrzenie, iż znajduje się ona w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu.
3. Jeżeli okoliczności faktyczne uzasadniają niezwłoczne podjęcie czynności, o których mowa w ust. 2, informacje przekazuje się bezpośrednio po rozpoczęciu tych działań.

Rozdział 9 **Przepisy końcowe**

§ 40. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia⁵⁾.

MINISTER FINANSÓW:

**MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI:**

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2006 r. w sprawie szczegółowego trybu legitymowania, zatrzymywania i przeszukiwania osób, przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku, zatrzymywania pojazdów i innych środków przewozowych przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, badania towarów i pobierania ich próbek oraz zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 5, poz. 35).

WZÓR PROTOKOŁU ZATRZYMANIA OSOBY

PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA OSOBY

..... dnia r. o godz.,
..... Z
(imię i nazwisko zatrzymującego) (nazwa jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej)
w działający na podstawie art. 11a ust. 1 pkt 2 w związku z ust. 1a ustawy z dnia
28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r., Nr 8, poz. 65, z późn. zm.)
w dniu o godz. W
(miejsce zatrzymania)
dokonał zatrzymania
(imię i nazwisko)
z d. urodzonego(ej).....
w zam.
(miejsce urodzenia)
miejsce pracy/nauki*
którego(ej) tożsamość ustalił na podstawie
(nazwa i nr dokumentu)

Zatrzymania dokonano z następujących przyczyn:

.....
.....
.....

(szczegółowo opisać przyczyny zatrzymania)

Zatrzymany(a) pouczone(a) o przysługującym mu(jej) na mocy art. 244 § 2, art. 245, art. 246 § 1, art. 612 § 2 Kpk żądania zawiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej lub innej osoby wskazanej, zakładu pracy, szkoły lub uczelni, kontaktu z adwokatem i bezpośredniej z nim rozmowy w obecności inspektorów lub pracowników zatrudnionych w komórkach, o których mowa w art. 11g ust. 1 ustawy o kontroli skarbowej, prawie wniesienia do sądu zażalenia na zatrzymanie, nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, oświadczył(a), co następuje*:

.....
.....
.....
.....
.....

Oświadczenie zatrzymanego(ej) o stanie zdrowia oraz czy żąda niezwłocznego zbadania przez lekarza

.....
.....

Zatrzymany(a) był(a)/nie był(a) badany(a) przez lekarza oraz jaki był powód badania/odstąpienia od badania*

.....
.....

Na tym protokół zakończono i po odczytaniu podpisano w dniu o godz.

.....
.....

(podpis dokonującego zatrzymania)

.....
.....

(podpis osoby zatrzymanej)

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am) dnia o godz.

(podpis osoby zatrzymanej)

WZÓR PROTOKOŁU KONTROLI RODZAJU UŻYWANEGO PALIWA

.....
data

Protokół nr kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego

Działając na podstawie art. 11a ust. 1 pkt 3 i ust. 1a ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r., Nr 8, poz. 65, z późn. zm.)

..... Z
(imię i nazwisko kontrolującego/cych) (nazwa jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej)
w/na^{*)}

(wskazać miejscowość, nr drogi oraz inne informacje dotyczące miejsca kontroli)
dokonał kontroli / pobrania do analizy^{*)} próbki paliwa używanego do napędu pojazdu:

.....
(marka i typ pojazdu)
nr rej. kierowanego przez:

(podać dane personalne i adres osoby kierującej pojazdem)
należącego do:

(podać ustalone dane dotyczące właściciela lub posiadacza pojazdu)
W wyniku próby kwasowej stwierdzono:

.....
.....
.....
.....
.....

(opisać zmiany, jakie zaszły w próbce poddanej próbie kwasowej, lub wskazać ich brak)
Pobrana próbka paliwa zostanie przekazana do laboratorium posiadającego certyfikat akredytacji w celu dokonania analizy.^{*)}

Według oświadczenia kierującego pojazdem ostatnie tankowanie pojazdu odbyło się w:

(nazwa, adres, o ile jest to możliwe nr stacji paliw, na której odbyło się tankowanie, data tankowania)
Kierujący pojazdem odmówił poinformowania kontrolującego o ostatnim miejscu tankowania pojazdu.^{*)}

Uwagi kierującego pojazdem, inspektora lub pracownika:

.....
.....
.....

(podpis kierującego

(podpis inspektora lub pracownika)

kontrolowanym pojazdem
lub osoby przybranej)

^{*)} Niepotrzebne skreślić.

Ocena skutków regulacji

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Projekt rozporządzenia oddziałuje na prawa i obowiązki osób, wobec których zostaną podjęte czynności przewidziane rozporządzeniem, na jednostki organizacyjne kontroli skarbowej, organy Służby Celnej oraz jednostki organizacyjne Policji.

2. Konsultacje społeczne

Z uwagi na techniczny i porządkowy charakter regulacji projekt rozporządzenia nie zostanie poddany konsultacjom społecznym.

3. Wpływ regulacji na: sektor finansów publicznych, na polski rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość oraz sytuację i rozwój regionalny.

a) sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projekt zawiera regulacje o charakterze technicznym i nie wprowadza nowych uprawnień po stronie kontroli skarbowej, w tym nowych rodzajów badań, które mogłyby spowodować zmianę w zakresie kosztów realizacji uprawnień wynikających z dotychczasowych regulacji. Tym samym projekt nie wpływa na sektor finansów publicznych,

b) rynek pracy

Ze względu na przedmiot regulacji projekt nie ma wpływu na rynek pracy,

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Ze względu na przedmiot regulacji projekt nie ma wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość,

d) sytuację i rozwój regionalny

Ze względu na przedmiot regulacji projekt nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

4. Źródła finansowania

Zadania realizowane na podstawie projektowanego finansowane będą tak jak obecnie ze środków przewidzianych w budżecie na funkcjonowanie kontroli skarbowej, których dysponentem jest Minister Finansów.

Uzasadnienie

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie delegacji określonej w art. 11c ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2004 r. Nr 8, poz. 65, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym przez ustawę z dnia 25 czerwca 2010 r. *o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz niektórych innych ustaw*. Wydanie nowego rozporządzenia związane jest z nowelizacją przepisu upoważniającego, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych został upoważniony do określenia warunków, sposobu i szczegółowego trybu wykonywania czynności, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1–3 i ust. 2, sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności oraz wzorów dokumentów stosowanych w sprawach zatrzymania osoby i kontroli rodzaju paliwa używanego do napędu pojazdu mechanicznego.

Zmiana brzmienia art. 11c ust. 3 podyktowana była ujawnionymi, w związku z pracami legislacyjnymi nad obowiązującym rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2006 r w sprawie szczegółowego trybu legitymowania, zatrzymywania i przeszukiwania osób, przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku, zatrzymywania pojazdów i innych środków przewozowych przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, badania towarów i pobierania ich próbek oraz zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 5, poz. 35), wątpliwościami Rządowego Centrum Legislacji co do możliwości objęcia zakresem rozporządzenia określenia warunków i sposobu przeprowadzania czynności, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1-3 ustawy o kontroli skarbowej oraz określenia wzorów stosowanych dokumentów. W celu ich usunięcia Rządowe Centrum Legislacji zobowiązało Ministra Finansów do uwzględnienia w pracach nad projektem ustawy o zmianie ustawy o kontroli skarbowej nowelizacji art. 11c ust. 3 ustawy o kontroli skarbowej, która w sposób wyraźny przekazywałaby Ministrowi Finansów kompetencje do określenia w rozporządzeniu ww. zagadnień. W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o kontroli skarbowej oraz niektórych innych ustaw zmienione brzmienie przepisu art. 11c ust. 3 ustawy o kontroli skarbowej uwzględnia wytyczne Rządowego Centrum Legislacji.

Projektowane rozporządzenie co do zasady powtarza treść rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2006 r. Różnica obejmuje rozszerzenie tytułu i zakresu (w § 1) rozporządzenia o wyraźne wskazanie, iż określa ono nie tylko szczegółowy tryb przeprowadzania czynności, ale również warunki i sposób ich przeprowadzania oraz wzory dokumentów stosowanych przy tych czynnościach. Ponadto, w związku z dodaniem w art. 11b ustawy o kontroli skarbowej ustępu 7 zawierającego odrębne upoważnienie dla Ministra Finansów do określenia w drodze rozporządzenia trybu przeprowadzania badań lekarskich osób zatrzymanych, projektowane rozporządzenie nie zawiera już regulacji w tym zakresie (dotychczasowy § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2006 r.). Ponadto projekt uzupełnia regulację w zakresie legitymowania osób i

www.inforlex.pl

zatrzymywania pojazdów o określenie warunków przeprowadzania tych czynności. Pozostałe zmiany mają charakter wyłącznie redakcyjny m.in. dotyczą numeracji poszczególnych paragrafów w związku z usunięciem regulacji dotychczasowego § 8 rozporządzenia z dnia 21 grudnia 2006 r. oraz przeniesieniem do części ogólnej rozporządzenia przepisu wyłączającego stosowanie rozporządzenia do określonej kategorii pojazdów.

Przepisy ogólne określają zakres rozporządzenia oraz wskazują wyłączenia stosowania rozporządzenia do określonej kategorii pojazdów i innych środków przewozowych. Przepis § 2 określa obowiązek włączania dokumentacji dokonanej czynności do akt postępowania kontrolnego, postępowania w sprawach o przestępstwo lub wykroczenie, w tym przestępstwo i wykroczenie skarbowe, albo akt czynności wywiadu skarbowego, jeżeli dana czynność została przeprowadzona w związku z takim postępowaniem lub czynnością.

W projekcie określono warunki, sposób i szczegółowy tryb:

1. Wykonywania legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości (§ 4 - § 8).

Paragraf 4 określa obowiązki inspektorów i pracowników związane z czynnością legitymowania. Mają one charakter gwarancyjny dla osoby legitymowanej pozwalając na identyfikację osób legitymujących oraz przyczyn podjęcia tej czynności.

W § 5 określone zostały rodzaje dokumentów, na podstawie których inspektorzy i pracownicy mogą ustalać tożsamość osoby legitymowanej. Jeżeli osoba legitymowana nie posiada żadnego z takich dokumentów, jej tożsamość osoby może zostać również ustalona na podstawie oświadczenia innej osoby o ustalonej uprzednio, na podstawie dokumentów, tożsamości

Czynność legitymowania podlega udokumentowaniu w notatce służbowej. § 6 ust. 2 określa niezbędne elementy notatki służbowej.

2. Zatrzymywania i przeszukiwania osób oraz przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku (§ 9 - § 22)

Paragraf 9 ust. 1 określa katalog czynności, które w przedstawionej kolejności muszą wykonać inspektorzy i pracownicy przystępując do zatrzymania osoby. Podejmowane czynności mają na celu umożliwienie osobie zatrzymywanej identyfikację osób dokonujących zatrzymania i przyczyny zatrzymania (okazanie osobie zatrzymywanej znaku identyfikacyjnego oraz legitymacji służbowej, poinformowanie osoby o przyczynach zatrzymania), oraz zapewnienie bezpieczeństwa inspektorom i pracownikom kontroli skarbowej dokonującym zatrzymania (sprawdzenie, czy osoba zatrzymywana posiada broń lub inne niebezpieczne przedmioty i ich odebranie, poinformowanie o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom). W ust. 2 projektu przewidziany został odmienny, od ust. 1, tryb zatrzymywania osoby, co do której z posiadanych informacji lub okoliczności faktycznych wynika, że może posiadać broń palną lub inne niebezpieczne przedmioty. Przy zatrzymaniu takiej osoby inspektorzy i pracownicy, w celu wyeliminowania

niebezpieczeństwa użycia broni palnej lub innych niebezpiecznych przedmiotów przez osobę zatrzymywaną, pomijają czynności związane z podaniem stanowiska służbowego, imienia i nazwiska, podaniem podstawy prawnej i przyczyny zatrzymania.

Paragraf 10 ust. 1 projektu określa czynności podejmowane po doprowadzeniu osoby zatrzymanej do pomieszczenia służbowego przeznaczonego do zatrzymania oraz kolejność ich podejmowania. Uwzględnia on m. in. konieczność kompleksowego pouczenia osoby zatrzymanej o jej prawach (np. nawiązania kontaktu z adwokatem, urzędem konsularnym lub dyplomatycznym), obowiązek wysłuchania osoby zatrzymanej na okoliczność zatrzymania, sporządzenia protokołu zatrzymania osoby i doręczenia jego kopii osobie zatrzymanej; podjęcia czynności służących realizacji uprawnień osoby zatrzymanej; powiadomienia o zatrzymaniu właściwego miejscowo prokuratora, zaś w przypadku zatrzymania żołnierza - dowódcy jednostki wojskowej. Ust. 2 reguluje tryb postępowania w sytuacji, w której zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, iż znajduje się pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka. Paragraf 11 określa obowiązki inspektora lub pracownika w przypadku wniesienia zażalenie na zatrzymanie. Przepisy dotyczące obliczania czasu zatrzymania oraz umieszczenia osoby zatrzymanej w pomieszczeniu służbowym najbliższej jednostki organizacyjnej kontroli skarbowej lub Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych, zawarte w § 12 projektu, powtarzają obecnie obowiązujące rozwiązania.

Natomiast w § 13 - 22 projektu zostały określone regulacje dotyczące trybu przeszukiwania osób, pomieszczeń, bagażu i ładunku stanowiące odzwierciedlenie przepisów dotyczących tych kwestii zawartych w rozdziale 25 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm).

W § 13 wymienione zostały dokumenty, na podstawie których inspektor lub pracownik kontroli skarbowej mogą dokonać czynności przeszukania. Stosownie do regulacji art. 220 § 3 Kpk, jeżeli postanowienie sądu lub prokuratora nie mogło zostać wydane, organ dokonujący przeszukania okazuje nakaz kierownika swojej jednostki lub legitymację służbową. W przypadku kontroli skarbowej kierownikiem jednostki jest dyrektor urzędu kontroli skarbowej. Paragraf 14 ust. 2 stanowi doprecyzowanie regulacji Kpk.

Paragraf 14 zawiera katalog czynności, które inspektor lub pracownik zobowiązani są wykonać przystępując do czynności przeszukania oraz kolejność poszczególnych działań.

Paragraf 15,16 i 19 regulują warunki i szczegółowy tryb prowadzenia przeszukania osób, pomieszczeń i bagażu lub ładunku, uwzględniając ochronę dóbr osobistych i majątkowych osoby, wobec której czynności zostały podjęte.

Paragraf 17 reguluje tryb postępowania w sytuacji braku możliwości swobodnego wejścia do pomieszczenia, w którym ma nastąpić przeszukanie. Jeżeli bezpieczeństwo osób, które uczestniczą w przeszukaniu zostanie zabezpieczone, inspektor lub pracownik może dokonać przeszukania pokonując uprzednio istniejącą przeszkodę.

Paragraf 20 określa przypadek usiłowania uniemożliwienia przeprowadzenia czynności przeszukania. Jeżeli osoba, u której przeprowadzane jest przeszukanie zaatakuje inspektora lub pracownika lub podejmie próbę zniszczenia poszukiwanych rzeczy, inspektor lub pracownik uprawnieni są do dokonania zatrzymania takiej osoby.

W § 21 wskazane zostały niezbędne elementy protokołu dokumentującego czynność przeszukania. Czynności przeszukania kończy się pouczeniem przez inspektora lub pracownika o prawie osoby, u której przeszukanie zostało przeprowadzone do złożenia zażalenia na sposób jego przeprowadzenia (§ 22)

3. Zatrzymywanie pojazdów i innych środków przewozowych (§ 23 - § 28).

W § 23 ust. 2 określono, analogiczne do przewidzianych dla innych służb, warunki dokonywania zatrzymywania pojazdów. Zatrzymanie dokonuje się w oznakowanym pojeździe kontroli skarbowej będącym w ruchu lub w jego pobliżu. Ustępy 3 – 11 powtarzają obowiązujące regulacje dotyczące trybu zatrzymywania pojazdów w zakresie sygnalizowania kierującemu obowiązku zatrzymania pojazdu oraz wykonywania poleceń inspektorów i pracowników w tym zakresie. Projekt określa ponadto sposób podawania kierującemu pojazdem poleceń określonego zachowania przez inspektorów i pracowników poruszających się oznakowanym pojazdem służbowym kontroli skarbowej. Określony sposób postępowania przy zatrzymywaniu pojazdów ma zapewnić bezpieczeństwo osobie prowadzącej pojazd oraz innym uczestnikom ruchu drogowego.

Szczegółowy tryb postępowania inspektorów i pracowników po zatrzymaniu pojazdu uregulowany został w § 24 projektu w sposób analogiczny do aktualnie obowiązującego. Istotny jest przypadek, kiedy zatrzymanie pojazdu następuje w wyniku działań pościgowych lub istnieje podejrzenie, że pojazd lub znajdujące się w nim towary pochodzą z przestępstwa. W takiej sytuacji inspektorzy i pracownicy mogą odstąpić od obowiązku podania swoich danych i zobowiązać prowadzącego pojazd do jego opuszczenia. Ponadto mogą wydawać takiej osobie polecenia określonego zachowania, mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa inspektorom i pracownikom.

Paragraf 25 ust. 1 określa liczbę egzemplarzy protokołu dokumentującego czynność zatrzymania pojazdu. Ust. 2 wskazuje wymagane elementy protokołu.

Paragrafy 26 – 28 określają tryb zatrzymywania środków przewozowych innych niż pojazdy, tj. środki przewozowe na śródlądowych drogach wodnych i polskich obszarach morskich oraz kolejowe środki przewozowe. Ruch tego rodzaju środków transportu odbywa się na podstawie przepisów szczególnych oraz pod nadzorem właściwych organów administracji. W związku z tym w celu zapewnienia bezpieczeństwa komunikacji dokonanie zatrzymania takich środków przewozowych odbywa się w sposób określony szczególnymi przepisami oraz przy udziale właściwych organów. Organy te podejmują czynności związane z zatrzymaniem środków przewozowych na wniosek organu kontroli skarbowej.

4. Przeprowadzania kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu mechanicznego (§ 29 - § 34).

Tryb przeprowadzania kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek ze zbiornika pojazdu mechanicznego regulują przepisy § 29 – 34 projektu.

Inspektorzy i pracownicy przeprowadzają kontrolę rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa i przez dokonanie próby kwasowej, a w przypadku uzasadnionego zastrzeżenia co do jej wyników albo na żądanie kierującego pojazdem – analizy dokonywanej przez wyspecjalizowane laboratorium. Z przeprowadzonej kontroli rodzaju paliwa sporządza się protokół, którego wzór został określony w załączniku nr 2 do projektu rozporządzenia.

5. Zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych (§ 35 - § 37).

Określona w § 35 – 37 procedura zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych powtarza co do zasady obowiązującą w tym zakresie regulację. Ponadto w projekcie doprecyzowano obowiązki inspektorów i pracowników w zakresie dokumentowania zdjęcia i ponownego nałożenia zamknięć celnych. Oprócz sporządzenia protokołu z tych czynności inspektorzy i pracownicy zobowiązani będą do odnotowania faktu zdjęcia i nałożenia zamknięć celnych w dokumentach przewozowych, celnych lub innych związanych z towarem, w których zgodnie z przepisami celnymi odnotowany jest fakt nałożenia zamknięć celnych. Ma to istotne znaczenie w przypadku kontroli zamknięć celnych przeprowadzanych przez służby celne innych państw.

6. Sposobu i trybu współpracy z Policją w zakresie wykonywanych czynności określonych w projekcie (§ 38 - § 39).

Rozporządzenie powtarza dotychczasową regulację w zakresie współpracy z Policją przy realizacji czynności, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 ustawy o kontroli skarbowej. Zgodnie z § 38 współpraca może zostać podjęta na podstawie pisemnego wniosku inspektora lub pracownika albo funkcjonariusza Policji, a w sytuacjach nagłych, także na podstawie wniosku ustnego. Jest to istotne ze względu na charakter i dynamikę czynności podejmowanych przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, określonych niniejszym rozporządzeniem. Współpraca realizowana będzie zarówno poprzez wymianę informacji jak i współuczestnictwo inspektorów i pracowników kontroli skarbowej oraz funkcjonariuszy Policji w planowaniu, koordynacji i realizacji poszczególnych czynności. Pozwoli to na skuteczniejsze wykonywanie ustawowych zadań zarówno przez kontrolę skarbową jak i Policję oraz unikanie przypadków równoczesnego podejmowania czynności wobec tej samej osoby.

Paragraf 40 określa datę wejścia w życie rozporządzenia. Określenie 7- dniowego *vacatio legis* związane jest z tym, że projektowane rozporządzenie stanowi co do zasady powtórzenie obowiązującej regulacji w tym zakresie wprowadzając wyłącznie zmiany o charakterze porządkującym i redakcyjnym wynikające z nowelizacji przepisu upoważniającego do wydania

rozporządzenia. W szczególności rozporządzenie nie przyznaje organom kontroli skarbowej oraz jej pracownikom dodatkowych uprawnień oraz nie nakładają na podatników dodatkowych obowiązków. Ponadto skrócenie okresu vacatio legis wynika z faktu utraty mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 grudnia 2006 r w sprawie szczegółowego trybu legitymowania, zatrzymywania i przeszukiwania osób, przeszukiwania pomieszczeń, bagażu i ładunku, zatrzymywania pojazdów i innych środków przewozowych przez inspektorów i pracowników kontroli skarbowej, badania towarów i pobierania ich próbek oraz zdejmowania i ponownego nakładania zamknięć celnych z dniem 31 stycznia 2011 r.

Problematyka regulowana projektowanym rozporządzeniem nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), projekt rozporządzenia z chwilą skierowania do uzgodnień zewnętrznych zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej.